

Informatienota voor de raad

Datum 6 april 2021

Onderwerp	Overeenkomst NIOD-Gemeente Zwolle inzake onderzoek naar ontrecting en rechtsherstel mbt geroofd Joods (on)roerend goed in Zwolle
Versienummer	V1.

Portefeuillehouder Peter Snijders

Informant Liselotte Bredie
Afdeling ZWCO
Telefoon 038 498 4042
Email EAM.Bredie@zwolle.nl
Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. De aangegane overeenkomst met het NIOD
2. De instelling van een maatschappelijke klankbordgroep en de samenstelling daarvan

Datum 6 april 2021

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Op 8 februari 2021 is de beslisnota 'Onderzoek ontrecting en rechtsherstel m.b.t. Joods (on)roerend goed in Zwolle' met algemene stemmen aanvaard en ingestemd met een informatieronde achteraf. De informatieronde op 15 maart 2021 heeft de raad naar tevredenheid meer inzicht gegeven in de keuze voor een vierjarig onderzoek door een jonge promovendus. Een onderzoek dat na 75 jaar recht doet aan alle Zwolse Joodse slachtoffers van ontrecting, vernedering en moord en waarmee een vraag uit de samenleving wordt gecombineerd met het opleiden van een jonge wetenschapper.

Kernboodschap

Essentie is dat onderzoek wordt gedaan naar wat er met de Zwolse Joodse bevolkingsgroep tijdens en na de bezetting is gebeurd. Dus niet alleen vervreemding van eigendom, maar ook het heffen van belastingen, de kille ontvangst bij terugkeer uit de kampen etc. Het onderzoek richt zich in de volle breedte op de rol van de gemeente Zwolle hierin. Het gaat om het krijgen van het 'totale beeld', waarbij het collectieve belang zwaarder weegt dan het individuele belang van getroffenen. Voorkomen moet worden dat het onderzoek gefragmenteerd raakt, waardoor de samenhang verloren gaat en zaken onderbelicht blijven.

Overeenkomst NIOD-gemeente Zwolle

De gemeente sluit voor het onderzoek een overeenkomst met het NIOD. Het onderzoek gaat in principe in juni 2021 van start. Promotor is prof. dr. Kees Ribbens, senior onderzoeker bij het NIOD met als specialisatie publieksgeschiedenis en populaire beeldvorming van WOII en andere oorlogen. Copromotor is dr. Hinke Piersma, senior onderzoeker bij het NIOD met als specialisatie roof, restitutie en rechtsherstel, Jodenvervolgung, Duitse oorlogsmisdadigers, familiegeschiedenis. Het onderzoek resulteert na 2,5 jaar in een tussenrapportage en na 4 jaar in een voor het publiek toegankelijke eindrapportage. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de communicatie over het rapport door de gemeente Zwolle en de communicatie over het promotieonderzoek dat onder verantwoordelijkheid valt van de promotoren. Dit onderscheid komt in de overeenkomst tot uitdrukking.

Maatschappelijke klankbordgroep

Op advies van het NIOD stelt de gemeente Zwolle een maatschappelijke klankbordgroep (MKG) in. Dit is een onafhankelijke adviescommissie onder voorzitterschap van de burgemeester, die gedurende het onderzoek in principe 4 keer bijeenkomt en zorgt voor 'checks and balances'. Bij de keuze voor de leden is gekeken naar maatschappelijk draagvlak, deskundigheid en betrokkenheid. In het belang van een goede samenhang en korte lijnen is gekozen voor maximaal 6 leden.

1. Peter Snijders, burgemeester van Zwolle (voorzitter)
2. Jacob Raap, raadslid gemeente Zwolle met affiniteit historie Zwolle (monument Bollebieste)
3. Ingrid Petiet, voorzitter Joodse Gemeente Zwolle
4. Jaap Hagedoorn, voorzitter St. Voortbestaan synagoge en voorzitter St. Zwolse Stolpersteine
5. Vincent Robijn, directeur Historisch Centrum Overijssel
6. Martin Hemmink, directeur Hanzestrohm, penningmeester St. Zwolse Stolpersteine

Financiën

Het onderzoek zou op basis van de eerste ramingen in totaal 365.000 euro bedragen. Dat is (naar beneden) bijgesteld naar 351.920 euro.

Datum 6 april 2021

Risico's

De risico's worden ondervangen in het contract.

Vervolg

De burgemeester informeert de raad in zijn hoedanigheid van voorzitter van de MKG periodiek over de voortgang van het onderzoek. De afdeling Communicatie van de gemeente Zwolle informeert raad, media en samenleving over de tussentijdse rapportage en de eindrapportage.

Na de eindrapportage heeft ANNO (museum in de maak), een belangrijke rol in de 'vertaling' van de lering die er voor de Zwolse samenleving te trekken is uit de conclusies van het historisch onderzoek.

Openbaarheid

Deze nota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

Voorzitter, Peter Snijders

Secretaris a.i., Liesbeth Borsboom